

© Хайтович О.Б., 2006
УДК 614.4:616.92/93(477.75)

О.Б. Хайтович

ДО 35-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ СТВОРЕННЯ КРИМСЬКОЇ ПРОТИЧУМНОЇ СТАНЦІЇ

Кримська протичумна станція МОЗ України

Розкрито історію, основні досягнення й сучасний стан Кримської протичумної станції (КПЧС), яка відсвяткувала своє 35-річне існування. Фахівці цієї установи зробили величезний науковий та практичний внесок у дослідження з епідеміології, мікробіології, епізоотології й екології небезпечних інфекційних захворювань, локалізації й ліквідації осередків небезпечних інфекційних захворювань, профілактики карантинних й особливо небезпечних інфекцій в Україні з неодмінно високим рівнем допомоги органам і установам охорони здоров'я.

Кримська протичумна станція була створена 10 червня 1971 р., відповідно до Наказу Міністерства охорони здоров'я СРСР № 700 від 04.11.70 р., у період епідемічних ускладнень холери в Україні, коли з'явилася необхідність в установі-координаторі, яка б надавала як консультативно-методичну, так і практичну допомогу органам охорони здоров'я України в боротьбі з конвенційними хворобами.

На посаду начальника станції керівництвом МОЗ СРСР була призначена Галина Федорівна Міцевич, у той час – головний лікар Кримської обласної санепідемстанції, досвідчений організатор санітарно-епідеміологічної служби. Г.Ф. Міцевич належала до плеяди видатних керівників санепідемслужби України 70-90-х років збіглого століття: А.В. Павлова, А.М. Касьяненко, А.М. Розенштейн та ін., мала авторитет як серед своїх колег, так і керівників МОЗ СРСР, Головного Управління карантинних інфекцій МОЗ СРСР, МОЗ України, Головного санітарно-епідеміологічного Управління МОЗ України, серед керівників протичумних організацій СРСР (фото 1).

При вирішенні питання про розміщення станції було запропоновано три варіанти: м. Севастополь, с. Лозове в 5 км від Сімферополя й селище Мар'їно на окраїні Сімферополя. Було ухвалено рішення розташувати станцію на окраїні Сімферополя в приміщенні сільської амбулаторії – невеликому одноповерховому кам'яному будинку, до якого силами співробітників станції були надалі прибудовані частина лабораторії, заразний блок й ін. Слід зазначити, що й досі установа розташовується в цьому ж приміщенні.

Створення працездатного кваліфікованого колективу – справа непроста, та треба відзначити, що було обрано правильне рішення – об'єднати в колективі молодих і досвідчених працівників обласної, міських санепідемстанцій Криму, працівників протичумної системи країни – тих фахівців, які проявили себе професіоналами високого гатунку. Із санепідемслужби в колектив прийшли працювати лікарі різних спеціальностей: епідеміологи, бактеріологи, санітарні лікарі без досвіду роботи з особливо небезпечних інфекцій (Т.Ф. Захарова, З.И. Шабанова, Г.А. Смірнова, И.С. Шестіалтинова, А.А. Гуров, Л.М. Альянакі, П.О. Кацюк, Ю.І. Подкоритов, С.О. Бандура). Разом з тим, на станцію стали прибувати досвідчені й молоді перспективні працівники протичумних установ: з Туркменської протичумної станції – відомий у країні чумолог з великим стажем і організаторським досвідом роботи лікар Г.М. Голковський (засновник бактеріологічної лабораторії, надалі її завідувач), з Гур'ївської протичумної станції – лікар Л.Ю. Зискінд, з Білоруської республіканської санепідемстанції – епідеміолог В.А. Шиколов (з багаторічним досвідом роботи в осередках туляремії, сибірки, бруцельозу і в сфері санітарної охорони території), з Аральської протичумної станції – лікарі В.В. Колесник і В.І. Колесник, зоологи П.Г. Корчевський і В.А. Корчевська, Дагестанської протичумної станції – лікар, к.м.н. С.Г. Седіна і зоолог В.І. Седін,

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

з Борзинського протичумного відділення Читинської протичумної станції – лікар О.Б. Хайтович, з Талди-Курганської протичумної станції – лікар Л.М. Богатирьова. До 1975 р. сформувався колектив, що мав досвід роботи як у природних осередках чуми, так і в санепідемслужбі, об'єднаний єдиними завданнями розвитку, що завдяки напруженій роботі дозволило до 80-х років придбати високий авторитет серед протичумних і санітарно-епідеміологічних установ Союзу.

Фото 1. Працівники Кримської протичумної станції (8 травня 1975 р.). Стоять (зліва направо): Колесник В.І., Кацок П.О., Захарова Т.Ф., Мельниченко Т.Г., Шамрай А.П., Артемова К.А., Лукіна Н.М., Астафурова Л.А., Дроздова Т.А., Белозерова Т.С., Синявіна М.А., Шаманіна В.І., Корчевська В.А., Альянакі Л.М., Кириченко Е.І., Богатирьова Л.М., Остапенко Е.І., Бражнікова М.І., Алексеєва В.А., Попандопуло Л.Л., Львовська А.Б. Сидять: Косачов А.С., Колесников В.І., Григор'єв П.М., Панченко А.В., Міцевич Г.Ф. – начальник станції, Голковський Г.М., Кууск В.Я., Корчевський П.Г., Шикулов В.А.

Завдяки високому професійному потенціалу установи, у 1976 р. діяльність станції була розширена на 8 областей лівобережної України, морські порти Криму, Бердянськ, Маріуполь, Херсон. У профілактичній медицині й діяльності станції отримав розвиток новий напрямок – санітарна охорона території від завозу й поширення карантинних інфекцій, що передбачало планування заходів, епідеміологічний нагляд за карантинними інфекціями і підвищення рівня протиепідемічної готовності медичних закладів. Зазначений напрямок став основним у роботі станції.

З огляду на досвід роботи фахівців протичумної системи в природних осередках чуми і бага-

тьох інших природно-осередкових інфекцій на базі установи почали проводитися дослідження на природно-осередковій бактерійній інфекції: туляремію, сибірку, лептоспіроз, бруцельоз, ерсиніози, а з 1984 р. – на вірусні природно-осередкові інфекції: кліщовий енцефаліт, гарячку Крим-Конго, геморагічну гарячку з нирковим синдромом, гарячку Західного Нілу. Вперше в Україні проводились роботи виїзними епідзагонами з використанням спеціального лабораторного автотранспорту, бактеріологічними та зоологічними групами.

Лікарі КПЧС брали участь у перевірці готовності стосовно карантинних інфекцій медичних установ міст і районів практично всіх областей України. Найбільш кваліфіковані фахівці залучалися для роботи у складі комісій МОЗ СРСР, підготовки матеріалів на Всесоюзні й Республіканські надзвичайно-протиепідемічні комісії, колегиї МОЗ СРСР і України, санепідради МОЗ України й різних регіонів. З цією метою здійснювалися відрядження в багато міст Росії: Санкт-Петербург, Нижній Новгород, Калінінград, Липецьк, Мурманськ, Ростов-на-Дону, Читу, Краснодар, Ставрополь, Воронеж, Хабаровськ, Владивосток, Усурійськ, Новоросійськ, Анапу, Сочі, Астрахань. Крім цього, фахівці відвідали ряд країн теперішньої СНД: Азербайджан (Баку), Вірменію (Єреван, Ленінакан, Спітак), Грузію (Тбілісі), Казахстан (Алма-Ата, Аральськ, Гур'єв, Чимкент, Джамбул, Талди-Курган, Кзил-Орда), Узбекистан (Ташкент, Андижан, Термез), Росію (Калмикію, Еліста), Білорусь (Мінськ), Литву (Вільнюс), Латвію (Рига).

Після розпаду Радянського Союзу станція перейшла у підпорядкування МОЗ України. За період свого існування установа пройшла 6 реорганізацій, навіть повну ліквідацію. Значні економічні труднощі в країні призвели до скорочення обсягу роботи й різкого зниження активності в проведенні профілактичних і протиепідемічних заходів. Після останньої реорганізації в жовтні 1999 р. діяльність станції активізувалася, й у цей час заклад є єдиною спеціалізованою протиепідемічною науково-практичною установою в підпорядкуванні МОЗ України.

Основною метою станції є надання консультативно-методичної і практичної допомоги закладам охорони здоров'я України із санітарної охорони території від завозу та розповсюдження карантинних й особливо небезпечних інфекційних захворювань. Цей розділ діяльності є надзвичайно важливим у зв'язку з можливістю біотерористичних

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

актів і виконанням Конвенції про заборону бактеріологічної зброї.

На базі закладу функціонують:

– Центр Індикації біологічних патогенних агентів (БПА) МОЗ України (територія курації – АР Крим, м. Севастополь, Запорізька, Херсонська, Дніпропетровська області) і Центр ідентифікації України неklasифікованих на попередніх етапах індикації БПА бактерійної етіології – холерних та інших патогенних вібріонів, леґіонел, лептоспір (наказ МОЗ України від 21.03.03 р. № 127/27);

– референс-лабораторія МОЗ України з діагностики та ідентифікації холерних й інших патогенних вібріонів (наказ МОЗ України від 07.04.04 р. № 185);

– Національна колекція живих культур холерних та інших патогенних вібріонів, яка Постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.04 р. № 1241 належить до переліку наукових об'єктів, що складають національне надбання;

– базова лабораторія з діагностики пташиного грипу МОЗ України (наказ МОЗ України від 17.07.06 р. № 488).

У закладі на цей час є 4 підрозділи: епідеміологічна, бактеріологічна лабораторії, лабораторія моніторингу осередкових екосистем, адміністративно-господарський відділ; працює 14 фахівців з вищою освітою: лікарі-епідеміологи, лікарі-бактеріологи, біологи (фото 2). Серед них є один доктор медичних наук, 7 фахівців мають кваліфікаційні категорії з епідеміології, бактеріології.

Основними завданнями КПЧС на сьогодні є:

– аналіз і узагальнення матеріалів епідеміологічного нагляду за карантинними й особливо небезпечними інфекціями (чума, холера, жовта гарячка, туляремія, лептоспіроз, Кримська-Конго геморагічна гарячка, кліщовий енцефаліт, геморагічна гарячка з нирковим синдромом, бореліоз, леґіонельоз);

– розробка теоретичних і практичних основ боротьби з біотероризмом, удосконалення системи епідеміологічного нагляду за захворюваннями, що мають міжнародне значення й становлять загрозу для людства;

– участь у розробці законодавчих, відомчих нормативних актів, інструктивно-методичних вказівок із санітарної охорони території, профілактики особливо небезпечних інфекцій;

– створення бригад швидкого реагування й надання практичної допомоги державним органам охорони здоров'я в ліквідації осередків ка-

рантинних і природно-осередкових особливо небезпечних інфекцій;

Фото 2. Спеціалісти Кримської протичумної станції (грудень 2001 р.) на 30-літньому ювілеї. Стоять (зліва направо): Андроновуська І.Б. – лікар-лаборант, к. біол. н.; Франгополова О.В. – заступник начальника з економічних питань; Підченко Н.Н. – лікар-бактеріолог; Ільчов Ю.А. – завідувач баклабораторії; Гавриленко І.А. – лікар-бактеріолог; Касімова А.Є. – лікар-епідеміолог; Хайтович О.Б. – начальник станції; Кир'якова Л.С. – завідувачка епідлабораторії; Дуліцький А.І. – завідувач лабораторією моніторингу екосистем, к. біол. н.; Михайлова А.Є. – зоолог; Підмогильний В.А. – лікар-бактеріолог; Ковин В.В. – лікар-бактеріолог. Сидять: Мухарська Л.М. – заступник Головного державного санітарного лікаря України, Шиколов В.А. – лікар-епідеміолог.

– проведення лабораторної діагностики захворювань, спричинених бактеріями I-II груп патогенності, ідентифікація збудників, переносників та ін.;

– методичне керівництво бактеріологічними лабораторіями органів і установ України з питань лабораторної діагностики збудників небезпечних інфекційних захворювань;

– моніторинг природних і антропогенних екосистем для своєчасного встановлення змін, які можуть призвести до епізоотичних та епідемічних ускладнень з особливо небезпечних інфекцій;

– проведення курсової та інших форм підготовки (семінарів, лекцій, контрольних і показових навчань) фахівців (епідеміологів, бактеріологів, зоологів, біологів), а також лаборантів із санітарної охорони території, профілактики й лабораторної діагностики карантинних та інших небезпечних інфекційних захворювань.

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

Одним з основних напрямків діяльності установи є науково-дослідна робота, що включає виконання планових та ініціативних науково-дослідних тем з проблем епідеміології, мікробіології, епізоотології й екології; патентну й інноваційну діяльність; публікацію отриманих результатів; участь у конференціях, нарадах, з'їздах; виконання дисертаційних робіт і т.д.

Співробітники закладу виконали близько 30 науково-дослідних розробок, у тому числі 5 дисертацій (одна з них докторська), опубліковано 5 монографій, більше 500 статей і тез доповідей, розроблено й затверджено 25 методичних рекомендацій, отримано 9 патентів СРСР, Росії й України, взяли участь у десятках міжнародних і державних конференцій і з'їздів, де виступили з більш ніж 300 доповідями.

Серед основних науково-практичних досягнень:

- уперше в Криму виявлене й доведене існування природного осередку туляремії на Керченському півострові (1978 р.);
- отримані фаги холерних вібріонів серогруп O2, O22, O57 (1980 р.);
- у рисосіючих районах Криму виявлені осередки лептоспірозу (1980 р.);
- уперше у світі описаний холерний вібріон серогрупи O57 (1981 р.);
- розроблено схему лабораторної діагностики галофільних вібріонів і система тестів для ідентифікації патогенних мікроорганізмів (1983 р.);
- виявлено збудників ерсиніозів у природі й серед людей у Криму (1983 р.);
- встановлена циркуляція вірусу геморагічної гарячки з нирковим синдромом у Криму (1986 р.);
- виявлено 4 осередки кліщового енцефаліту в Криму (1986 р.);
- уперше в СРСР описані деякі види патогенних вібріонів – *V. aesturianus*, *V. fluvialis* та ін. (1986 р.);
- виявлена широка циркуляція збудника Кримської-Конго геморагічної гарячки в Україні (1987 р.);
- одним з перших у СРСР й в Україні впроваджене ДНК-ДНК зондування (1989 р.);
- уперше в портах СРСР й СНД виявлені антитіла до збудника чуми в чорних пацюків на транспортно-рефрижераторному судні «Ейский залив», що прибув у морський рибний порт Севастополь (1990 р.);
- уперше в Україні розроблена система організації лабораторних досліджень на холеру (1994);
- вперше в Україні впроваджена полімеразна ланцюгова реакція (ПЛР) (1992-1995 рр.) для

діагностики збудників небезпечних інфекційних захворювань (холера, чума, сибірка, легіонельоз, лептоспіроз, туляремія, ерсиніози, бореліози, пташиний грип та ін.);

- виявлена широка циркуляція збудника хвороби Лайма в Криму (1996 р.);
 - уперше у світі розроблені діагностичні препарати для ідентифікації галофільних вібріонів разом з Ростовським науково-дослідним протичумним інститутом, Росія (1996 р.);
 - уперше у світі розроблено набір фагів для фаготипування галофільних вібріонів разом з Ростовським науково-дослідним протичумним інститутом, Росія (1996 р.);
 - створена концепція комп'ютерного забезпечення епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами (1996 р.);
 - розроблена й впроваджена інформаційно-аналітична система моніторингу біологічної характеристики збудника (1997 р.);
 - розроблена комплексна схема досліджень патогенних вібріонів разом з Ростовським науково-дослідним протичумним інститутом, Росія (1998 р.);
 - уперше впроваджена географічна інформаційна система в епідеміологію та медицину (1998 р.);
 - отримане авторське право на наукову працю «Система моніторингу в епідеміології за допомогою географічної інформаційної технології» (патент № 11194, від 28.09.04 р.) (2004 р.);
 - вперше в Україні виділено холерний вібріон O139 з навколишнього середовища (2005 р.);
 - вперше в Україні проводяться епізоотичні та лабораторні дослідження диких перелітних птахів на пташиний грип H5N1 на території України методом ПЛР в реальному часі (2005 р.).
- Щорічно складаються й розсилаються територіальним органам охорони здоров'я України аналітичні інформаційні листи «Епізоотична активність природних осередків чуми на території країн СНД», «Биологическая характеристика холерных вибрионов, циркулирующих в Украине», «Международные транспортные связи некоторых морских портов и аэропортов», що показують реальну ситуацію з проблеми існування цих грізних інфекцій.
- Установа володіє класичними методологіями, впроваджені сучасні технології (географічна інформаційна технологія в проведенні епідеміологічного аналізу), лабораторні методи діагностики – ПЛР та імуноферментний аналіз (за допомогою яких можливе проведення молекулярно-генетичної діагностики збудників інфекційних захворювань і наявності специфічних імуногло-

булінів, у т.ч. й особливо небезпечних інфекцій – холера, чума, сибірка та ін.).

У цей час Кримська протичумна станція МОЗ України співпрацює з науково-дослідними установами: Російським науково-дослідним інститутом епідеміології Росспоживнагляду (м. Москва) за для створення мультилокусної ПЛР тест-системи для діагностики холери та молекулярно-генетичного моніторингу вірусу пташиного грипу; Державним центром біотехнології й вірусології «Вектор» Росспоживнагляду (м. Новосибірськ) з моніторингу циркуляції пташиного грипу серед диких й домашніх птахів, Кримським державним медичним університетом (м. Сімферополь) стосовно виконання наукових праць галузі мікробіології й епідеміології і т.д.

Основні напрямки науково-практичної діяльності КПЧС стосуються вивчення проблем мікробіології й епідеміології холери, виявлення й аналізу циркуляції збудників природно-осередкових інфекцій, розробки й створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу за інфекціями, які мають міжнародне значення і становлять загрозу для людства, а також ускладнюють протидію біологічному тероризму та ін.

Досягнення у розв'язанні проблем мікробіології й епідеміології холери визначаються:

- уточненням епідеміологічних закономірностей та особливостей, сприятливих екологічних умов виникнення й поширення холери в Україні;
- науково обґрунтованою розробкою критеріїв для районування територій України за типами епідемічних проявів холери, й у зв'язку із цим визначенням мінімального оптимального обсягу моніторингових досліджень на холеру;
- даними щодо особливостей біологічних властивостей *V. cholerae* O1 у комплексі з фенотипними ознаками, з вірулентністю, чутливістю до антибіотиків, циркуляцією різних фаговарів;
- створенням комп'ютерного банку даних, що функціонує та забезпечує накопичення, зберігання й можливість аналізу інформації за близько 200 ознаками, і на цій основі розроблено систему моніторингу біологічної характеристики збудника на прикладі холерного вібріона O1;
- наведенням системної оцінки динаміки мінливості біологічних властивостей збудника, що циркулює в Україні, на підставі якої встановлено, що у більшості фенотипні ознаки мінливі, особливо такі, як чутливість до холерних фагів і здатність аглютинуватися холерними сироватками;
- молекулярним зондуванням методом ПЛР,

за допомогою якого проаналізовано вірулентність близько 2 500 штамів *V. cholerae* O1, які було виділено з різних джерел;

- районуванням території за ознакою потенційної епідеміологічної небезпеки;
- виявленням токсигенних форм, які не можна отримати в культурі, у водних системах і наведенням оцінки їх епідемічної вагомості;
- доказом, що найбільш вірогідний метод *in vitro* визначення токсигенності холерних вібріонів O1 – це виявлення *vct*-гену, інші методи обмежені у використанні;
- одержанням даних щодо динаміки зміни чутливості холерних вібріонів O1, яких було виділено від людини та з довкілля (підвищення резистентності до деяких антибіотиків (стрептоміцину, левоміцетину) та формування полірезистентності у більшості культур, які циркулювали у 90-і роки та в XXI столітті);
- сформульованими організаційними принципами проведення масових досліджень на холеру, подальшим розвитком системи ідентифікації збудника, що забезпечує вчасну постановку бактеріологічного діагнозу та визначення найважливіших біологічних властивостей *V. cholerae* O1.

Фахівці станції активно працюють у напрямку створення системного державного епідеміологічного нагляду у вигляді діючої інформаційно-аналітичної системи, що полягає в послідовному ланцюзі заходів: спостереження за епідпроцесом (збір і реєстрація інформації); поетапна передача інформації по вертикалі, обмін інформацією по горизонталі між зацікавленими відомствами й установами; епіданаліз і оцінка даних за програмами, специфічними для кожного рівня епіднагляду; постановка епідеміологічного діагнозу; розробка управлінських рішень і видача рекомендацій з коректування здійснюваних заходів. Для вирішення поставлених завдань необхідно: використання сучасних інструментів епіданалізу (географічні інформаційні системи), доступність комунікаційних можливостей, впровадження нових науково-технічних досягнень, розвиток перспективних напрямків в епідеміології (молекулярна епідеміологія) та ін.

З метою проведення комплексного епідеміологічного аналізу в КПЧС впроваджені й використовуються у повсякденній роботі географічні інформаційні системи (ГІС), які в поєднанні з іншими методами є допоміжним інструментом у роботі з накопичення, збереження, обробки й аналізу даних. ГІС-технології – це спосіб електронного

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

картографування просторових даних і обробки отриманої інформації з використанням статистичних і графічних методів. Зміст ГІС полягає в точному відображенні на географічній електронній карті об'єкту (явища, процесу), прив'язаного до конкретної точки на місцевості (ландшафт, джерело води і т. д.), що має певну адресу (місце виявлення випадку захворювання, виділення збудника й т. д.). Використання ГІС-технології – це не тільки спосіб електронного картографування просторових даних, але й метод зіставлення безлічі різних видів інформації, обробки отриманої інформації з використанням статистичних і графічних методів.

В установі використовуються молекулярно-біологічні методи дослідження, зокрема – ПЛР, в основі якої лежить процес синтезу певної специфічної ділянки ДНК. ПЛР порівняно з традиційними методами ідентифікації збудників (виділення чистої культури та її ідентифікація за ключовими ознаками, імунофлюоресценція, імуноферментна діагностика й ін.) має переваги:

- чутливість – в ідеалі достатня одна копія аналізованого гену в досліджуваній пробі, хоча в реальних умовах потрібно звичайно 10-100 копій (для найчутливіших методів, використовуваних у мікробіологічній діагностиці, необхідно мати не менше 1 000-10 000 клітин);

- специфічність – виявлення унікальної послідовності геному, що визначається праймерами до заздалегідь обраних специфічних фрагментів геному, які визначають видові, токсигенні й інші відмітні властивості культури. Дослідження можна проводити як із чистими культурами збудника, так і безпосередньо в досліджуваних зразках (біологічна рідина, мазки, змиви з поверхонь, вода, ґрунт і т.п.) на тлі іншої мікрофлори. В останньому випадку відпадає необхідність вивчення чистої культури збудника та її ідентифікація за фенотипними ознаками;

- швидкість отримання результатів – час від одержання зразка до видачі результату займає близько 6-8 год;

- можливість детекції форм патогенних мікроорганізмів – таких, що важко культивуються, не культивуються і персистують, та вірусів (латентні й хронічні інфекції, мікрофлора об'єктів довкілля).

Ще один напрямок діяльності – це протидія біотероризму. Особливістю патогенних мікробів є те, що вони здатні викликати надзвичайні епідемічні ситуації (НЕС), однією з причин яких є біотероризм. Досвід роботи при НЕС дозволив: роз-

робити наукові основи боротьби з біотероризмом для України; показати, що існуюча державна система санітарно-епідеміологічного нагляду в сучасних політичних й, особливо, економічних умовах повинна вирішувати поставлені завдання; вивчити джерела й причини небезпеки біотероризму; виявити причини неефективності прийнятої у 1972 р. Конвенції «Про заборону розробки, виробництва й накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї й про їх знищення» (скорочено Конвенція про заборону бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї – КБТЗ), підписаної Україною; провести аналіз рейтингових систем оцінки ймовірності використання збудників за різними критеріями й можливі підходи з контролю за цими мікроорганізмами; визначити методичні підходи до діагностики збудників на основі сучасних лабораторних досягнень. Оскільки боротьба з біотероризмом не тільки державна, але й міжнародна проблема, то з урахуванням досвіду, сучасного стану питання й обговорень, проведених у рамках нарад комітету експертів ООН і державних делегацій з КБТЗ, намічені напрямки дії України при проведенні протиепідемічних заходів і запобіганні виникнення й поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних захворювань, у тому числі при можливих терористичних актах із застосуванням біологічних патогенних агентів. Ці заходи стосуються: системи реєстрації, обліку й звітності про інфекційні хвороби, що дозволяє забезпечити своєчасною інформацією про виявлення випадків інфекційних захворювань органи охорони здоров'я й владу; підходів, що дозволяють вчасно реагувати на виникнення спалахів (розслідування, локалізація, ліквідація та ін.), що забезпечує своєчасну індикацію й ідентифікацію причин (природні або штучні) біологічного зараження людей. Для цього необхідно реалізовувати постійний епідеміологічний, мікробіологічний, епізоотологічний моніторинг за екосистемами людини й навколишнього середовища; надати пропозиції щодо напрямків міжнародного співробітництва для зміцнення й забезпечення міжнародного миру та безпеки й здійснювати пошук шляхів подальшого зміцнення Конвенції.

Перелічені напрямки роботи, безумовно, є найбільш пріоритетними у державі на теперішній час.

Установа має різні проблеми. Найскладнішою і нерозв'язаною протягом багатьох років є недостатня матеріально-технічна база, що не дозволяє реалізувати можливості установи й потенціал

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

фахівців. Необхідно продовжити технічне переоснащення лабораторії й впровадження в роботу сучасних технологій.

Незважаючи на це, за 35-річне існування фахівці КПЧС зробили величезний науковий та практичний внесок у дослідження з епідеміології, мікробіології, епізоотології й екології небезпечних інфекційних захворювань, локалізації й ліквідації осередків їх епідемічних, профілактики карантинних й особливо небезпечних інфекцій в Україні з неодмінно високим рівнем допомоги органам і установам охорони здоров'я.

TO THE 35-TH ANNIVERSARY OF FOUNDATION OF CRIMEAN ANTIPLAGUE STATION

O.B. Khaytovych

SUMMARY. The history, main achievements and modern condition of Crimean antiplague station, which marked its 35-th anniversary, is described in the article. The specialists of this establishment have made a great scientific and practical contribution into researches of epidemiology, microbiology, epizootology and ecology of dangerous infectious diseases, localization and termination of their foci, prevention of extremely dangerous infections in Ukraine with high level of help to bodies and health establishments.

ОГОЛОШЕННЯ

1-2 березня 2007 р. на базі кафедри і клініки інфекційних хвороб Харківської медичної академії післядипломної освіти (вул. Корчагінців, 58; м. Харків) відбудеться науково-практична конференція з міжнародною участю «**Хвороби печінки в практиці клініциста**». Конференція проводитиметься для терапевтів, гастроентерологів, гепатологів, інфекціоністів, сімейних лікарів, хірургів-гепатологів, акушер-гінекологів, фармакологів, спеціалістів служби крові та профілактичної медицини.

Наукова програма

- Сучасний стан проблеми вірусних гепатитів і гепатитів неінфекційної природи
- Нове в патогенезі та діагностиці гепатитів
- Епідеміологія гемоконтактних вірусних гепатитів і гепатитів іншої етіології
- Генодіагностика вірусних гепатитів
- Нові сучасні напрямки терапії вірусних гепатитів В, С, D, гепатитів іншої етіології
- Роль і місце гепатопротекторів при хворобах печінки
- Організаційні питання надання медичної допомоги хворим з патологією печінки
- Актуальні питання специфічної і неспецифічної профілактики гепатитів вірусної етіології

Тел.: (0572) 97-11-50

(057) 370-28-18

(044) 483-18-22

(057) 315-000-7

(057) 707-54-50

E-mail: infect@univer.kharkov.ua

Оргкомітет конференції.